

Segédanyag Ezékiel könyvéhez

A könyv szerzője:

Ezékiel próféta könyve az Ószövetségen belül az un. nagy prófétai könyvek közé tartozik. Jeremiás könyve és Dániel könyve között van Bibliánkban. Ez megfelel az időrendi sorrendnek, mert Jeremiás próféta Ezékiel idősebb, Dániel próféta pedig fiatalabb kortársa volt. Izrael történelmének egy nagyon válságos időszakában működtek mindhárman: Júda és Jeruzsálem babilóniaiak általi elpusztítása és fogságba vitele idején. Jeremiás otthon, Júdeában fáradozott népe lelki elvakultságból való kiemelkedéséért és megtéréséért. Ezékiel próféta Babilóniában, a fogságba hurcolt júdabeliek között végezte ugyanezt a szolgálatot. Dániel próféta hivatása pedig az volt, Ezékielhez hasonlóan fogolyként - hogy elsősorban nem honfitársai körében, hanem a babiloni udvarban legyen Isten tanúságtevője és népe érdekeinek védelmezője.

Ezékiel prófétát, i.e. 597-ben hurcoltak fogságba, a mintegy 10 000 főt számláló második fogoly-csoporttal. (Az első fogságba vitel Nabukodonozor király trónra-lépési évében, i.e. 605-ben volt. Akkor vitték el Babilonba Dánielt is.) Ez volt a legnagyobb létszámú fogságba vitel. 2Kir 24,12-16-ban olvashatunk erről az eseményről. Azt találjuk itt, hogy Jeruzsálem előkelőit, erős vitézeit és mesterembereit vitte el Nabukodonozor Babilóniába ekkor. Ezék 1,3-ból megtudjuk, hogy Ezékiel pap volt. Feltételezhető, hogy a jeruzsálemi felső réteghez tartozó papi család tagja volt. Személyes életéről annyit tudunk, hogy fogságba hurcolása után 5 esztendővel, i.e. 592-ben hívta el Isten őt prófétájául, amikor mintegy 30 esztendő lehetett. (Lásd Ezék 1,1) Nős ember volt, fiatal felesége hirtelen halálát fájdalmas tragédiaként élte át a fogság földjén. (Lásd a 27. fejezetben.) Ezékiel próféta nagyon pontosan dátumozza látomásait Jojakin király fogságba vitelének éveivel. Még a hónapot és a napot is mindig pontosan megjelöli. Az utolsó dátum, amit könyvében találunk, ie. 570-el azonos. A próféta szolgálata tehát legalább 22 esztendeig tartott Babilóniában.

Ezékiel szolgálata Isten megbízása alapján arra irányult, hogy a foglyokat, a velük és népükkel történtek hitbéli megértésére és elfogadására vezesse el. Közelebbről azért kellett fáradoznia, hogy a még mindig önelégült és büszke, de bűnös júdabeliek felismerjék bűneik súlyát és igazságos megtérésüket munkáló fenyítékként elfogadják fogságuk tényét és Jeruzsálem pusztulása tényét, továbbá a jelen sötét felhőin túl meglássák Isten kegyelmes szándékait és dicsőséges terveit a jövőre nézve. Hatalmas, küzdelmes feladat volt az Isten elleni lázadás és méltatlankodás magatartását megváltoztatni a foglyokban és bűnfelismeréshez, bűnbánathoz, Isten előtti igaz megalázkodáshoz és vele való együttműködéshez segíteni őket, gyógyulásuk és helyreállításuk érdekében.

A könyv a következő fő szakaszokra oszlik:

- I. Ezékiel elhívása prófétai szolgálatára: 1-3. fejezet.
- II. A Jeruzsálem pusztulása (i.e.586) előtt közvetített prófétai üzenetek: 4-24. fejezet.
- III. A pogány nemzetek elleni jövendölések: 25-32. fejezet.
- IV. A megújulásra és helyreállításra vonatkozó jövendölések Jeruzsálem eleste után: 33-48.

Külön megjegyzés: Ezék 12,1-16-hoz:

Ez a részlet: "arcát befedi", vagy arra utal, hogy álcázta magát meneküléskor, vagy arra, hogy a gyász, a számkivetésbe menés jeleként fedezte be fejét.

Az alábbi kijelentések nagyon világosan indokolják, hogy miért alkalmazta az Úr jelképes cselekedetek eszközét a fogságban lévő júdabeliek oktatására: 2,3,9. verset, vö: Mt 13,13.

Elgondolható, hogy mennyire megerősítette az egész nép körében a prófétai szó abszolút tekintélyét, amikor ezek az előre lejátszott események, az apró mozzanatokig mind beteljesedtek, és a "kevés megmaradtak" elbeszélték ezeket nekik. (A beteljesedés előtt - 586 öt évvel, i.e. 591-ben jelentette meg mindezeket Ezékiel próféta. E látomás dátumát lásd: 8,1.)

Egy érdekes részlet található e próféciával kapcsolatban az i.u. I. századbeli, zsidó történetíró, Josephus Flavius Zsidó háború c. művében. Nem ellenőrizhető ma a hitelessége, de mindenképpen tanúskodik arról, hogy Ezékielnek ez a próféciája mekkora figyelmet keltett és hogy beteljesedésekor az Isten iránti és a prófétai szó iránti tisztelet erősödött meg hatalmasan az emberekben:

"Ezékiel is megjövendölte Babylonban a népet fenyegető szerencsétlenséget, feljegyezte jövendöléseit és elküldte Jeruzsálembe. Szedekiás azonban egyik prófétának sem hitt, mégpedig a következő okból: a próféták megegyeztek ugyan abban, hogy a várost majd elfoglalják és Szedekiást elfogják, azonban Ezékiel tovább úgy jövendölt, hogy Szedekiás nem látja meg Babilont, viszont Jeremiás azt állította, hogy a babiloni király bilincsekben odahurcolja. Mivel tehát ebben eltértek, a többit sem volt hajlandó elhinni, ami jövendöléseikben megegyezett, szóval egyiknek sem hitt. Mindazonáltal minden beteljesedett, amit megjövendöltek.

Végül a város (Jeruzsálem) Szedekiás uralkodásának tizenegyedik évében, a negyedik hónap kilencedik napján elesett. ... Mikor a város éjfél tájban az ellenség kezére került, a vezérek benyomultak a templomba, erre a hírre Szedekiás király asszonyaival, gyermekeivel, a vezérekkel és barátaival egy szűk és meredek szakadékon át kimenekült a városból a pusztába. De néhány szökevény jelentette ezt a babiloniaknak s ezek hajnalban kivonultak üldözésére, utol is érték Jerikó alatt és körülvették. Mikor barátai és vezérei, akik Szedekiással együtt menekültek, látták az ellenséget közeledni, mind cserbenhagyták, és szétszóródtak, ki erre, ki arra, és mind csak a maga bőrét mentette. A királyt, azzal a néhány

emberrel, aki kitartott mellette, foglyul ejtették feleségével és gyermekeivel együtt, s a babyloni király elé vezették. Nabukodonozor azzal kezdte, hogy elnevezte gonosztevőnek és szószegőnek, mivel nem tartotta meg ígétét, hogy az országot megtartja a babyloniak hűségében. Szemére lobbantotta hálátlanságát is, mert Szedekiás a királyságot tőle kapta... most pedig visszaélt hatalmával jótevője ellen. De a mindenható Isten - tette hozzá -, aki haragszik rád életmódod miatt, most kezem be adott téged. Miután így beszélt Szedekiáshoz, megparancsolta, hogy fiait és barátait, a többi foglyot a király szeme láttára öljék le, Szedekiást magát pedig megvakította és bilincsbe verve útnak indította Babylonba.

Így teljesedtek be Jeremiás és Ezékiel jövendölései. Mert Jeremiás jövendölése szerint fogolyként a babyloni király elé vezették, szemébe nézhetett és személyesen beszélt vele, Babylont azonban, ámbár odahurcolták, nem látta meg, mivel megvakították, mint ahogy Ezékiel próféta megjövendölte. Mindezt azért mondtam el, mert alkalmas arra, hogy megmutassa Isten bölcsességét azoknak, akik még nem ismerik. Mert változatosan és sokféle módon, de a maga idejében beteljesít mindent." (X/7.és X/0. részből, 1980-as Bp-i kiadás, 226-227, 231-232.o.)

Josephus Flaviusz leírását vö: Jer 34,2-3; Ezék 12,13, Jer 52,5-11. A körülményeket figyelembe véve, a Josephus által feljegyzett történet Sedékiás hitetlenkedéséről, a rá vonatkozó próféciákat illetően nagyon is igaznak látszik. A következő kérdésnél idézett igeszakaszban is azt látjuk majd, hogy milyen hajlamosak voltak a hitetlenségükben megkeményedett júdabeliek arra, hogy a nekik küldött prófétai üzenetekbe mintegy belekössenek. Lehetséges, hogy Sedékiás nagy befolyású, istenfélelem nélküli tanácsadói voltak azok, akik az említett kételyt "kidolgozták" Jeremiás és Ezékiel jövendölései összehasonlítása alapján, hogy a királyt – aki olykor hajlott volna erre - elfordítsák attól, hogy a prófétai szóra ügyeljen.